

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЙЦА

Брой 6 • год. CIII • 28 март 2024 г. • цена 1 лев

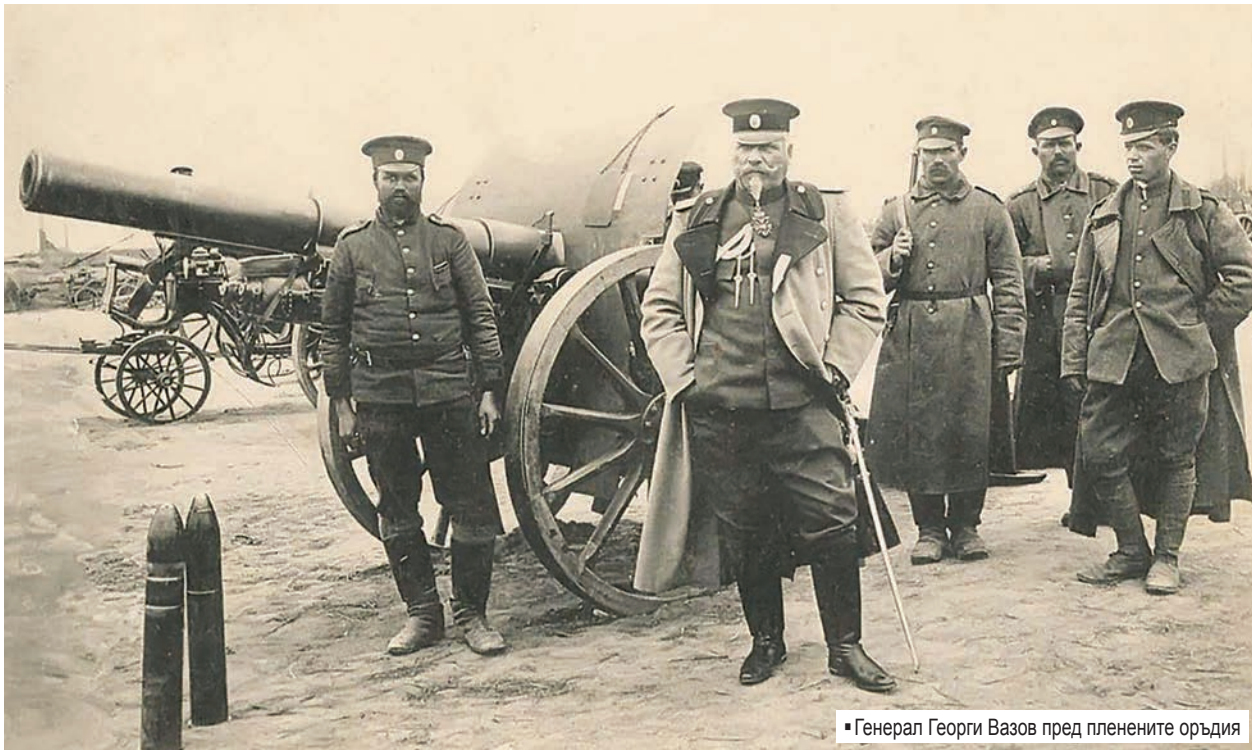
www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

ПОКЛОНЕНИЕ В ПАМЕТ НА
ОТЕЦ АЛЕКСАНДЪР ЧЪКЪРЪК

На стр. 2, 4

▪ Генерал Георги Вазов пред пленените оръдия

26 МАРТ – СИМВОЛ НА БЪЛГАРСКАТА ПАМЕТ

ВАНЯ ИВАНОВА

На 26 март (13 март стар стил) чества Деня на Тракия. В този ден през 1913 г. българската армия, предвождана от генералите Никола Иванов, Георги Вазов и Владимир Вазов, написва най-славната страница в своята история. След близо шестмесечна обсада и 24-часова денонощна атака пада непревземамата според германски специалисти Одринска крепост, която е стратегически пункт по пътя към Цариград. Комендантът на крепостта Шукри паша капитулира заедно с целия одрински гарнизон. Решителна роля за овладяването на крепостта имат високия дух на българските войници и генерал Георги Вазов, който съумява да организира настъплението, съобразно изискванията на военно-тактическо изкуство.

В поздравителната телеграма до войските на източния сектор, генерал Георги Вазов заявява: „Офицери, подофицери и войници ... вие покрихте България със слава, а нашата армия с лавров венец. ... Гордея се, че съм ваш началник. Гордея се, че съм българин.“

С превземането на Одринска крепост, са постигнати военнополитически и стратегически резултати, довели до края на Балканската война и освобождението на българите, останали под османско владичество.

Над най-голямата одринска джамия Султан Селим се развява български трибагренник, поставен от Михо Стоянов от с. Добрич, Елховско. Българските войници преминават триумфално по одринските улици.

По силата на Лондонския мирен договор от 17 май 1913 г., с който приключва Балканската война, земите на запад от линията Мидия-Енос, в т.ч. почти цяла Тракия, са върнати в границите на България. Няколко месеца по-късно радостта е помрачена от скръбта на стотиците хиляди тракийски българи, избити и прогонени от турската армия, която нарушава Лондонския договор, реокупира Одринска Тракия и на практика я обезбългарява. Академик Любомир Милетич сравнява трагедията на тракийци с клането в Батак. За извършените зверства съвременни изследователи използват термините „геноцид“ и „етническо прочистване“.

Погромът над тракийските българи няма аналог в новата ни история. Намерили подслон в България, стотиците хиляди бежанци и техните потомци съхраняват и днес спомена за разоренето и тъгата по своя бащин край и родов корен. Тези славни и драматични събития залягат дълбоко в паметта на нацията и са част от нейната идентичност.

За тракийци датата 26 март е символ на борбата за свобода и го-

товността за саможертва, ден за прослава на загиналите герои, но и паметен ден за преклонение пред жертвите, загинали за осъществяването на националния идеал.

Денят на Тракия е празник на Съюза на тракийските дружества в България (СТДБ) – организацията, която обединява в своите редици потомци на тракийските българи. Години наред тракийци сами почитат 26 март като Ден на Тракия и отправят предложения към държавната власт да превърне този ден в официален празник

С постановление № 62 от 23 март 2006 г., по предложение на СТДБ, Министерски съвет на Република България обявява 26 март за Ден на Тракия. Оттогава този ден се чества тържествено в цялата страна като ден за памет и почит към хилядите тракийски българи, прогонени от Одринска Тракия и намерили подслон в пределите на България.

В Деня на Тракия, който всяка година събира стотици хиляди българи, тракийци почитат трагизма, съпреживяват героизма и саможертвата на предците си, съхраняват паметта за миналото, защото тя е тази, която ни държи здраво към корените и отечеството. Обществото има дълбоки корени в миналото и не може да съществува без тях, защото те са в неговата памет.

ПОЗДРАВЛЕНИЕ ЗА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ

Скъпи тракийци,
26 март е ден за помен и поклонение пред подвига на българските войни, паднали край Одрин и из тракийските полета по време на Балканската война.

На тази дата през 1913 г. българският войник изумява света със своя подвиг, който слага край на Балканската война. Последвалят Лондонски мирен договор от 17 май 1913 г., предоставя почти цяла Тракия на запад от линията Мидия-Енос на България. Това е смисълът на този ден, който ние, тракийци, почитаме.

Датата 26 март символизира съдбовни събития – бойната слава на българската войска и стремежът на тракийските българи към свобода и присъединяване към Отецеството.

Триумфът от победата много скоро е помрачен от трагедията на стотици хиляди българи, които през лятото и ранната есен на 1913 г. са подложени от турската войска и башибозук на гонения, разорение и физическо унищожение.

За тракийци датата 26 март е символ на борбата за свобода и готовността за саможертва, ден за прослава на загиналите герои, но и паметен ден за преклонение пред жертвите, загинали за осъществяването на националния идеал.

Почит и преклонение пред болката и величието на невинните жертви, които ще останат завинаги в олгара на Отецеството. В търсене на справедливост ние, тракийци, сме толерантни и спазваме завета на нашите предци: „Не забравяйте, но не отмъщавайте“.

Толерантността, човечността и търпението, са качества, които са ни нужни и днес, за да се справим с предизвикателствата на времето, в което живеем!

Поклон пред героите, загинали за тракийската кауза и за обединението на българските земи!

Да живее България!

Красимир Премянов,
Председател на СТДБ

ТРАКИЙСКИ НАУЧЕН ИНСТИТУТ, ФИЛИАЛ ВАРНА
РЕГИОНАЛНО ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО - ВАРНА
МАКЕДОНСКО КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНО ДРУЖЕСТВО
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ВАРНА

имат удоволствието да Ви поканят на
научна конференция

**ВЕЛЕЖИТИ ТРАКИЙЦИ,
СВЪРЗАНИ С ВАРНЕНСКИЯ КРАЙ**

Дата: 6 април (събота) 2024 г.
час: 9.30 ч.-регистрация на участниците
10.00 ч.-откриване

адрес: МКПД „Гоце Делчев“-Варна, ул. „Солун“ 2

■ Заупокойна молитва в памет на отец Александър Чъкърък

ПОКЛОНЕНИЕ В ПАМЕТ НА ОТЕЦ АЛЕКСАНДЪР ЧЪКЪРЪК

ИСКРА ЧЕРНЕВА

На 17 март се състоя поклонението в памет на отец Александър Чъкърък – член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България. То бе организирано от общината в Одрин, Генералното консулство на Република България в Одрин, Съюза на тракийските дружества в България, Тракийския научен институт и Фондацията на православните църкви на Българската екзархия в Истанбул. Стотици българи и турци се стекоха в двора на църквата „Свети Георги“ в Одрин, където отец Чъкърък дълги години честно, скромно и всеотдайно служеше на православната вяра и приобщаваше българската диаспора в Одрин и околностите.

Сред официалните гости бяха Илияна Йотова – вицепрезидент на Република България, Ангел Чолаков – извънреден и пълномощен посланик на България в Република Турция, Борислав Димитров – генерален консул на Република България в Одрин, Радослава Кафеджийска – съветник в Генералното ни консулство в Истанбул, Роберто Иванов – втори секретар в Генералното консулство в Одрин, Методи Андреев, съветник в Генералното консулство в Одрин, Димитри Йотеф, председател на настоятелството на Фондацията на православните църкви на Българската екзархия в Истанбул, Христо Копано, зам.- председател на настоятелството на Фондацията на православните църкви на Българската екзархия в Истанбул, Наталия Михалеvsка – началник на кабинета на Министъра на образованието и науката на Република България, Илиян Янчев – кмет на община Малко Търново, арх. Анастас Карчев – кмет на община Свиленград, Петър Гендов – кмет на община Елхово, Николай Митков – кмет на община Първомай, Христо Христов – кмет на община Болярово, Даниел Делчев – зам. кмет на община Кърджали, Николай Панайотов – секретар на община Ивайлов-

град, членовете на Върховния комитет на СТДБ: чл.- кор. проф. Васил Проданов – председател на Тракийския научен институт, чл.- кор. проф. Георги Михов, проф. Боряна Бужашка, доц. Ваня Стоянова, д-р Ваня Иванова, д-р Юлия Григорова, Стоян Райчевски, Краснодар Беломорски, Михаил Вълков, Кирил Сарджев, Маргарит Петров, Михаил Вълков, Стефан Колев, Нели Анастасова, Цанко Атанасов, Мария Божкова, Светла Пълева, Димо Карабелов, Ангел Коджаманов, много тракийци от дружествата в София, Бургас, Търговище, Харманли, Хасково, Стара Загора, с. Крън, Средец, Свиленград, Казанлък, Ямбол, Несебър, Крумовград, Ивайловград, Любимец и др.

От турска страна присъстваха Юнус Сезер, областен управител на област Одрин, Ертугрул Танръкулу, зам.-кмет на Община Одрин, посланик Мурат Ахмет Йорюк, ръководител на представителството на Министерство на външните работи в гр. Одрин, Онур Карабурун, директор на областна дирекция „Сигурност“ в Одрин, Кемал Сойтюрк, директор на областна дирекция „Култура и туризъм“ в Одрин, Сезаи Ърмак, председател на Управителния съвет на Търговско-промишлената палата в Одрин, Белгин Иба, председател на областната структура за Одрин на Партия на справедливостта и развитието на гр. Одрин.

Със заупокойна молитва в църквата бе почетена паметта на отец Чъкърък, след което с тържествена церемония пред гроба му бе открит негов барелеф, дело на изтъкнатия скулптор Камен Старчев. В своето слово председателят на СТДБ Красимир Премянов благодари на Общината и на Генералното ни консулство в Одрин за организацията по изграждането на паметната плоча и оформянето на гробното място, както и на всички дарители. Той изтъкна неоспоримите заслуги на отец Александър Чъкърък за опазване на българската вяра,

духовност и традиции.

Председателят на СТДБ награди Борислав Димитров, генерален консул на България в Одрин, с юбилеен медал „180 години „Капитан Петко войвода“ за съхранение на българското културно-историческо наследство в Източна Тракия и за цялостен принос към тракийското движение. Зам.-кметът на гр. Одрин г-н Ертугрул Танръкулу беше награден от член-кор. проф. Васил Проданов с юбилеен плакет „90 години Тракийски научен институт“ за принос към инициативите на тракийци.

Кратко слово произнесе областния управител на област Одрин Юнус Сезер.

С думи на признателност и преклонение пред делото му се обърна към присъстващите и вицепрезидентът на Република България Илияна Йотова. Тя се спря на неговата важна роля за укрепване на добросъседските отношения между двете страни, на дълбоко човешкото му разбиране, че няма значение на какъв език изразяваш вярата си, стига тя да е искрена и дълбока. Заради неговата човечност, пословична добротата и умение да общува с всеки – българин или турчин, той бе обичан от всички. Дейността на неделното училище в двора на църквата бе голямата му осъществена мечта и то трябва да продължи да работи и след неговата смърт. Основната задача сега пред българската държава и пред БПЦ е осигуряването на български свещенослужители, които да отслужват службите в църквата според каноните на нашата православна вяра. Илияна Йотова се обърна с топли думи към съпругата на отец Чъкърък – Мария, неговия син – Георги, и дъщеря му Христина.

Своето дълбоко уважение и почит поднесоха в словата си посланик Ангел Чолаков и генералният консул Борислав Димитров, изразявайки и увереността си, че делото му на неуморен радетел за добрите отношения между турския и българския

народ, между хората въобще ще остане живо и занаят, то ще укрепва, така както са здрави мостовите над реките Марица и Тунджа край Одрин, символично свързващи двете държави.

Присъстващите поднесоха съболезнования на съпругата на българския духовник Мария Чъкърък и на неговите деца Христина и Георги. Уважението си свидетелстваха стотици хора и представители на различни граждански организации.

В знак на обич и признателност бяха поднесени венци и цветя: от Вицепрезидента Илияна Йотова, от Министерството на образованието и науката на Република България, от община Одрин, от посолството на Република България в Турция, от генералните консулства на България в Одрин и Истанбул, от Съюза на тракийските дружества в България, от Тракийския научен институт, от Сезаи Ърмак – търговска камара в Одрин, от общините Малко Търново, Ивайловград, Свиленград, Несебър, Болярово, Крън, от НЧ „Просвета“, от тракийските дружества: „Одринска епопея“ – Стара Загора, „Странджа“ – Бургас, „Стоян Мавродиев“ – Търговище, „Яни Попов“ – Ивайловград, „Георги Сапунаров“ – Хасково, „Бойко Чавдаров“ – Харманли, „Тракия“ – Ямбол, „Капитан Петко войвода“ – Казанлък, „Тракия“ – Свиленград, „Тракия 1922“ – Крумовград, „Тракия“ – Ямбол, тракийското дружество в Несебър.

Паметникът и барелефът, изградени по инициатива и със средства на Съюза на тракийските дружества в България, на Тракийския научен институт, на признателни тракийци и дарители, в двора на храма „Св. Великомъченик Георги“ в гр. Одрин, ще напомнят на поколенията за делото на големия български родолюбец. Автор на проекта е арх. Явор Дичев, автор на барелефа е Камен Старчев.

Продължение на 4-а стр.

ВТОРИ НАЦИОНАЛЕН ФОЛКЛОРЕН КОНКУРС „С ПЕСНИТЕ НА ЗЛАТКА СТАВРЕВА“

На 13 и 14 април 2024 г. в Културния дом на НХК в гр. Бургас ще се проведе Втори национален фолклорен конкурс „С песните на Златка Ставрева“, под патронажа на кмета на морския град – Димитър Николов.

Организатори са Община Бургас и Български национален младежки фолклорен съюз.

Конкурсът има за цел да предостави възможност за изява на индивидуални изпълнители и фолклорни колективи от страната, които изпълняват песни и от репертоара на странджанската народна певица Златка Ставрева. Основната цел е да се предостави сцена за изява на изпълнители, да се открият нови дарования, на които да се помогне да намерят място в

публичното пространство и да се стимулира интереса на повече млади хора към фолклорното богатство на Странджа и България.

Жури в състав доц. Данка Цветкова, д-р Николай Гурбанов, Костадин Михайлов, Янка Рупкина, Манол Михайлов и Ирина Ставрева ще оценят участниците и ще връчат награди на най-добре представилите се в двата конкурсни дни.

Участниците ще се надпяват в следните раздели и възрастови групи:

Раздел 1. Изворен фолклор

1.1. Индивидуални изпълнители (любители)

- I възраст. група – до 7 години
- II възраст. група – от 7 до 11 години
- III възраст. група – от 11 до 14 години
- IV възраст. група – от 14 до 18 години
- V възраст. група – над 18 години

1.2. Индивидуални изпълнители (от музикални и профилирани училища, и професионалисти)

- I възраст. група – от 5 до 7 клас
- II възраст. група – от 8 до 12 клас
- III възраст. група – над 18 години

Раздел 2. Колективи

- I възраст. група – до 18 години
- II възраст. група – над 18 години

(Участниците от музикални училища, школи и др. институции се оценяват отделно.)

Задължително е участниците да бъдат облечени в народна носия.

РЕГЛАМЕНТ ЗА УЧАСТИЕ

- Индивидуални изпълнители – представят две песни (с общо времетраене) до 5 минути. За четвърта и пета група задължително изпълнението на бавна песен.
- Колективни изпълнения /групите представят две песни до 5 минути/.
- Едната от песните задължително трябва да бъде от репертоара на странджанската народна певица Златка Ставрева.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

- Автентичност на изпълненията.
- Майсторско изпълнение и артистичност на участниците.
- Журито оценява изпълненията и връчва награди на най-добре представилите се.
- Конкурсът е със състезателен характер.
- Участниците са освободени от такса участие.

НАГРАЖДАВАНЕ

- Всеки участник получава грамота за участие в конкурса.
- Във всяка възрастова група наградите са:
  - Първа награда, диплом, предметна и парична награда
  - Втора награда, диплом, предметна и парична награда
  - Трета награда, диплом, предметна и парична награда
  - Поощрителни награди, диплом и предметна награда
  - Награди от институции
- Най-добре представилите се участник получава висока награда – Приз на името на странджанската народна певица Златка Ставрева.
- Награденият с Приз „Златка Ставрева“ ще участва във вечерния гала Концерт, с участието на изявени певци.

Заявки за участие се приемат

в срок до 30 МАРТ 2024 г. на:

e-mail: stavreva_konkurs@abv.bg

и телефони: 0894 404 542 – Златка Ставрева.

Всички разходи по пребиваването и пътуването са за сметка на участниците!

На 13 април конкурсната програма ще започне в 9.30 и ще приключи в 18.30 ч. От 19.00 часа ще се проведе самостоятелен концерт на странджанският народен певец Костадин Михайлов, който ще представи музикален албум „Песни от Странджа“ с Оркестър за народна музика от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“, гр. Пловдив, с диригент д-р Николай Гурбанов.

На 14 април конкурсният ден ще започне от 10.00 и ще продължи до 18.00 часа. От 19.00 часа ще се проведе концерт и награждаване на участниците в конкурса.

Община Бургас

**ОБЩИНА БУРГАС
БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН
МЛАДЕЖКИ ФОЛКЛОРЕН СЪЮЗ**

„Искам всеки почтен човек в Бургас да чувства моята подкрепа!“
www.dimitarnikolov.eu
ДИМИТЪР НИКОЛОВ

ОРГАНИЗИРАТ

**На 13 и 14 април 2024 година
в Културен дом на НХК**

Втори национален фолклорен конкурс

„С ПЕСНИТЕ НА ЗЛАТКА СТАВРЕВА“

странджанска народна певица, почетен гражданин на Бургас

ПОД ПАТРОНАЖА НА Г-Н ДИМИТЪР НИКОЛОВ – КМЕТ НА БУРГАС

Очакваме Вашите заявки на:
e-mail: stavreva_konkurs@abv.bg
тел.: 0894 4045 42 – Златка Ставрева
0876 322 794 – Костадин Михайлов

ПОКЛОНЕНИЕ В ПАМЕТ НА...

Продължава от 2-а стр.

Ръководствата на СТДБ и на ТНИ поднасят благодарност на всички, дарили средства за изграждане на надгробния паметник на Отец Александър Чъкърък в двора на българската църква „Свети Георги“ в Одрин: Красимир Премянов, чл.-кор. проф. Георги Михов, чл.-кор. проф. Васил Проданов, проф. Павел Демиров, Краснодар Беломорски, Стефан Начев, доц. д-р Вана Стоянова, д-р Вана Иванова, Мария Божкова, Зорница Радонова, Искра Чернева, Румен Янков, Светла Пълва, Илко Шивачев, Люцкан Петров, Румен Милев, ТД „Одринска епопея“ – Стара Загора, председател Цанко Атанасов, ТД „Странджа“ – Бургас, председател Стефан Колев, ТД „Тракия“ – Свиленград, председател Василка Вангелова, ТД „Лазо Лазов“ – гр. Средец, ТД „Капитан Петко войвода“ – Казанлък, председател София Дончева, ТД „Тракия“ – Ямбол, председател Михаил Вълв, ТД „Лазар Маджаров“ – Сливен, председател Кирил Кирияков, сем. Беленкий, сем. Кафеджийски, Генерално консулство на Р България в Истанбул, Генерално консулство на Р България в Одрин.

▪ Заупокойна молитва в памет на отец Александър Чъкърък

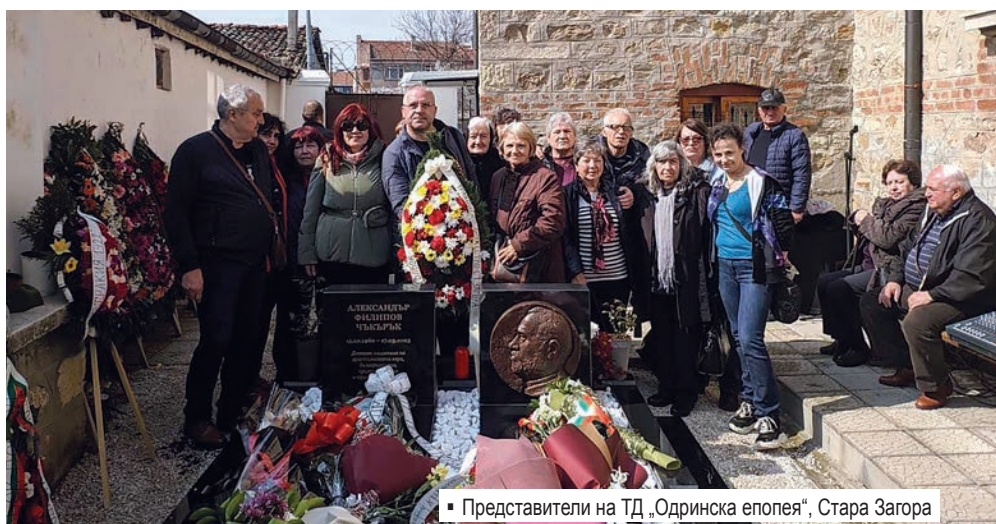
▪ Представители на ръководството на СТДБ със заместник-кмета на Одрин на гроба на отец Чъкърък

▪ Представители на ТД „Тракия“, Свиленград

▪ Представители на Община Ивайловград и на ТД „Яни Попов“

▪ Представители на ТД „Одринска епопея“, Стара Загора

▪ Председателят на ТД „Тракия“, Ямбол и тракийци

ТРАКИЙЦИ В СВИЛЕНГРАД ОТБЕЛЯЗАХА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ

Тази година тракийци в Свиленград честваха Деня на Тракия по стар стил – на 13 март. Тържеството започна с химна на Тракия в изпълнение на фолклорната група към тракийското дружество, ръководена от Митко Атанасов.

Слово за превземането на Одринската крепост и за 26 март като Ден на Тракия, произнесе Василка

Вангелова – председател на ТД „Тракия“, Свиленград.

Водещи на тържеството бяха ученици от СУ „Д-р П. Берон“.

В празника участваха фолклорна група „Лъчи от Тракия“ с ръководител Кичка Славова и Виктория Тончева, и фолклорната група „Гласове от Сакара“.

„ПОХВАЛНО СЛОВО ЗА БЪЛГАРКАТА“ В БУРГАС ПО ПОВОД ДЕНЯ НА ТРАКИЯ

На 23 март във Военния клуб в гр. Бургас беше представен спектакъл „Похвално слово за българката“ по вдъхновяващите стихове на тракийския поет Ивайло Балабанов.

Негов режисьор е Иванка Шекерова. Спектакълът бе част от поредицата мероприятия, посветени на Деня на Тракия.

Организатори са Тракийско дружество „Странджа“, гр. Бургас, Тракийско дружество „Яни Попов“ и Народно читалище „Пробуда – 1914“ от Ивайловград, съвместно с Военния клуб и Община Бургас, Община Ивайловград, Съюз на тракийските дружества в България.

Музикално-поетичният спектакъл, вдъхновен от силата и непреклонния дух на българската жена, премина при изключителен интерес, напомняйки на зрителите за трагедията на тракийските българи през 1913 г.

На 26 март Тракийско дружество „Странджа“ и Община Бургас организират ритуал по полагагане на цветя и венци пред паметника на 24 – ти черноморски пехотен полк в морския град.

ПОХВАЛНО СЛОВО ЗА БЪЛГАРКАТА

Ивайло Балабанов

Не можеш ли да победиш жената
със роза – не опитвай с ятаган.
Това е мъдрост стара и позната,
записана в арабския Коран.
Но конниците черни на Пророка
дойдоха с кръв по своите ръце
и първата робиня на Европа
отвлякоха от моето село.
„Насила хубост никога не става!“ –
потънал в Арда ясният ѝ вик.
Тези предсмъртни думи те тогава
преведоха на своя си език,
но мъдростта при мъдрите отива...
Насилниците кой да обвини?
И се понесе ордата им дива
на лов за бели български жени.
Не ги възпряха ни Отца, ни Сина,
ни Богородица пред своя храм.
Под кърватава турска месечина
ридаеха сестрите на Шишман.
Завързани за кално конско стреме,
вървяха те злочести и без ум.
Те плачеха в конаци и хареми
и тайно нощем търсеха зокум:
помятаха, а своята хубост вакла
захвърляха в морета и реки

от черните скали на Калиакра
и още триста Момини скали.
И ни една не падна пред Пророка,
годежен пръстен с турчин не смени.
Пет века продължаваше – жестока –
най-страшната от всичките войни;
най-величавата война, в която
воюваха кинжалът и честта,
насилието срещу красотата,
а простотията със мъдростта.
Война! Велика женска епопея,
която имаше жесток закон,
че който падне победен във нея,
дължи на победителя поклон.
Насилниците черни на Пророка
не бяха свалили чалма и фес
пред ни една светица на Европа,
пред женска сила и пред женска чест.
Но слисаният свят видя и помни
как конят на Пророка Мохамед
се спъна във Герганините стомни,
в бакърите ѝ от червена мед;
как гордият посланик на султана
край Бисер сведе победен байрак
и, паднал във нозете на Гергана,
поклон ѝ стори. До земята чак!

КОЙ РАЗРЕШИ НА ИСТАНБУЛСКИЯ ПАТРИАРХ ВАРТОЛОМЕЙ ДА ОПЕЕ БЛАЖЕНОПОЧИВШИЯ НЕОФИТ НА ГРЪЦКИ?

АНДРЕЙ РОМАНОВ

Сега, когато дните на траур по блаженопочившия патриарх Неофит завършиха, настъпи време да зададем някои въпроси на Синода на Българската православна църква. Въпроси трудни и неудобни!

И първият от тях е: защо в центъра на българската столица, в българска катедрала, българският патриарх беше опят на чужд език – на гръцки? Нямаме ли си свои, български архиереи, които да извършат последния прощален обред за починалия духовен отец на българския народ? Нямаме ли си свой собствен богослужебен език?

Напомням, че за последен път в историята гръцкият език е звучал в българските църкви в черните дни на двойното турско и фанариотско робство. Е, в такъв случай какво се случва с нас днес? Връщат ли се отново фанариотските времена?

Защо нашият Синод, с превит гръб, угодничи пред един чужд църковен глава, – пред “истанбулския папа”, както го наричат? Какво означават изявленията на Варненския владика Йоан – в момента заместник-председател на Синода и, значи, официален негов говорител, – че Фенер за България е “църква-майка”, а Българската православна църква е негова послушна “дъщеря”? Трябва ли да подхранваме по този начин неопапистките амбиции на Фенер и неговите претенции за “майчинство” спрямо нас?

Не, Ваше високопреосвещенство! Злобна мащеха, а не майка е бил винаги Фенер за българския народ. Да отворим ли българската история? След гибелта на българската държава фанариотите използват османското завоевание и турското иго над християните, за да осъществят своята програма на църковен империализъм. Те се държат не като защитници на християнската рая, а като предани слуги и агенти на поробителя. Търновската патриаршия е унищожена от тях веднага след падането на българската столица, Охридската архиепископия – през XVIII в. Така и последните останки

на “дъщерята” – независимата Българска църква – са погълнати от алчната паст на “майка”. До турските аги, бейове и паши, които държат в ръцете си живота и имуществото на раята, застават еничарите в раса – фанариотските владци и свещеници, които искат да ни отнемат паметта, историята и езика, молитвата и богослужението на роден език, изгарят в пещите оцелелите от Средновековието български книги и се опитват да ни наложат чуждо национално и църковно самосъзнание. По-късно, през епохата на българското Възраждане, Фенер прави всичко, за да потисне и да смаже стремежите на българския народ към национална пробуда и освобождение. На “великия и свят” фанариотски събор в Истанбул през 1872 г. новосъздадената българска Екзархия е отлъчена от православието, а българите – жигосани като схизматици и отстъпници. И след Освобождението сме усещали в течение на дълги десетилетия жестоката отмъстителност на “майчицата”, която повече от 70 години не ни пуска в семейството на православните народи, прокллина ни от амвона и се стареа да ни изолира от нашите православни братя и сестри.

Да, християнската любов би трябвало да застане в края на краищата над всички тези неща, но трябва ли – от друга страна – да забравяме собствената си история, да предаваме и да тъпчем достойнството си на самостоятелна църква и народ? Едва ли Господ изисква от нас това!

След като по този странен – и срамен – начин превихме гръб, бяхме принудени да слушаме и как ни се карат от амвона. В словото си скандалният истанбулски патриарх – човекът, който създаде разкол в православието и раздели православните по целия свят – си позволи да упрекне (!) покойния патриарх Неофит в това, че не е изпратил българска църковна делегация на събора в Крит през 2016 г. Що за наглост е това – да държиш такъв тон на умрелия пред очите на милионите му духовни синове и дъщери? Да погазваш всички рамки на приличието и морала? Този човек се държи у нас така, сякаш сме му бащиния. И не е чудно, щом му

позволяваме това!

И пак той има нахалството да доведе със себе си лидера на украинските разколници Епифаний Думенко – един самозван митрополит, нежелан и неканен от никого у нас. Българските християни и българската общественост не са толкова наивни и глупави, за каквито ги смята патриарх Вартоломеи. Ние много добре знаем кой е г-н Думенко и какво представлява той. Г-н Думенко не е просто безобиден самозванец, той е отговорен за гоненията срещу милиони православни християни от каноничната църква в Украйна. Днес те са подложени на преследвания, унижения, терор, бият ги, влачат ги по съдилища и затвори, отнемат със сила храмовете и манастирите им, изхвърляйки вярващите с ритници оттам. Всичко това вършат днес последователите на г-н Думенко и ръцете им вече се обагрива с кръв. Откъде накъде Думенко и ръцете им ще присъстват официално на опелото на патриарха на Българската църква, която никога не ги е признавала и няма да ги признае? – това се питат днес в недоумение православните българи. Но изглежда, че патриарх Вартоломеи смята, че „българските простаци“ ще „прегълтнат всичко“, без да кажат „гък“.

Очакваме от Светия Синод на БПЦ оценка и официално мнение за този срамен инцидент. Опелото на блаженопочившия патриарх български не е повод за поредните фанариотски хитрини и интриги, а катедралата “Св. Александър Невски” не е сцена за фанариотски представления.

Историята се повтаря, всичко се връща. Някога предците ни отхвърлиха турско-фанариотското иго и създадоха независимата българска църква и държава. Днес българската държава е в упадък и лешоядите от миналото отново започнаха да кръжат над нас. Станахме пак големи приятели с Турция и фанариотите се появиха отново на нашия хоризонт. Докога? Докато си мълчим робски и безропотно и търпим всичко това!

Източник: Гласове

СЪЮЗ НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ

1000 София
ул. "Стефан Караджа" № 7А

e-mail: stdb_sofia@abv.bg
тел.: +359 2 987 48 96; тел./факс: +359 2 987 57 53

**ДО
СВЕТИЯ СИНОД
НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА**

ВАШИ ПРЕОСВЕЩЕНСТВА,

С прискърбие научихме вестта за кончината на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит.

България загуби своя духовен водач и обединител, който всеотдайно работеше за единството на Българска православна църква, последователно и мъдро отстояваше християнските ценности и традиции.

Ще го запомним като духовен водач, дълбоко свързан с православието и християнската вяра!

Приемете моите съболезнования, както и тези на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България!

Дълбок поклон пред паметта му!

**С УВАЖЕНИЕ,
КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТДБ**

РАО "ТРАКИЯ"

Стара Загора, бул. "Христо Ботев" 100, ет. 3, офис 6
тел.: 042-600 586
e-mail: ramt@ram-trakia.org; www.ram-trakia.org

RAM "TRAKIA"

Stara Zagora, blvd. "Hristo Botev" 100, fl. 3, office 6
tel.: +359-42-600 586
e-mail: ramt@ram-trakia.org; www.ram-trakia.org

**ДО
Г-Н КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
СТДБ**

Уважаеми господин Премянов,

Поздравявам инициаторите на поклонението по повод една година от кончината на отец Александър Чъкърък – достоен човек, чийто принос за съхранение на вярата и българщината трябва да се помни и бъде пример и вдъхновение за идните поколения.

Безспорна е и заслугата му за добрите отношения между България и Турция. Всеотдаен, целеустремен, родолюбив - затова той ще живее в сърцата ни.

Поклон пред паметта на отец Александър Чъкърък!

*Проф. Иван Върляков
изп. директор на РАО "Тракия"*

Тъжна вест

Напусна ни вицепрезидентът на Република България (22 януари 2002–22 януари 2012),

Ген. Ангел Марин почина на 82-годишна възраст. Той служи 38 години вярно и предано в редовете на Българската армия, премина през всички командни длъжности до командващ Ракетни войски и артилерия на Сухопътни войски.

Като вицепрезидент на Република България, спазвайки Конституцията и законите на страната, той отстояваше национално-отговорни позиции.

България загуби истински генерал, достоен син на Родината. Съюзът на тракийските дружества загуби приятел и съмишленик на тракийската кауза.

Дълбок поклон пред паметта му!

**Красимир Премянов,
Председател на СТДБ**

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакционната колегия на вестник „Тракия“ честити на рождениците на Съюза през месец април:

- Елена Алекова – София.....3 април 1963 г.
- Донка Янева – София .....5 април 1942 г.
- Петър Янков – Перник .....6 април 1962 г.
- Васил Михайлов – София .....6 април 1938 г.
- Мария Ангелова – Ивайловград..... 10 април
- Мариана Ликова – Кърджали ..... 16 април 1968 г.
- Кирил Киряков – Сливен ..... 17 април 1953 г.
- Георги Георгиев – Исперих ..... 17 април 1947 г.
- Катя Орманова – Карнобат ..... 18 април 1952 г.
- Петър Петров – Велики Преслав ..... 27 април 1938 г.
- Роса Ламбова – Сливен ..... 27 април 1940 г.
- Веска Димова – Варна ..... 28 април 1957 г.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7А, тел.: 02/987 48 96

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, чл. кор. на БАН Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; [Тодор КОРУЕВ] Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Димитринка СМОЛЕВА (София) 0886 746 044; Христо ХРИСТОВ (Варна) Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) 076/60 13 67; Радостина ПРАМАТАРОВА (Средец); Стефан МИЛЕВ (Маджарово); Веска ЛАМБОВА (Шумен) 0877 71 85 03; Светла ЧЕРНОГОРОВА (Сливен); Донка ДИМОВА (Карнобат) Златка МИХАЙЛОВА и Анета ГЕОРГИЕВА (Хасково) 0894 044 420; Мария ИВАНОВА (Ямбол) Светлана ПЕЕВА и Валя ГЕОРГИЕВА (Поморие); Недка ОНОВА (Крумовград).

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака).

ДМИТРИЙ НЕФЬОДОВ

Обиколката в края на януари – началото на февруари т.г., в столиците на България, Румъния и Албания на турският външен министър Хакан Фидан очерта планове за по-активно икономическо, но най-вече политическо присъствие на Турция в региона.

Като се има предвид географията на региона и участието на Турция и почти всички балкански страни в Северноатлантическия алианс, не е трудно да се предположи, че споменатото пътуване е било договорено от Анкара, София, Тирана и Букурещ, поне с американския Бял дом и Държавния департамент.

В София турският министър се срещна с президента Румен Радев, премиера Николай Денков и председателя на парламента Росен Желязков. Освен това (и това е доста забележително) Фидан разговаря и с лидерите на партиите, съставляващи българското коалиционно правителство, и беше приет от Главния мюфтия на България, на когото турският гост изказа благодарност „за стриктното спазване на равнопоставеността на етно-конфесионалните малцинства в България“.

Подобно мнение му изрази и в ръководството на водещата партия на турското малцинство в България – „Движението за права и свободи“, както и с „Демократи за отговорност, сигурност и толерантност“ основана от бившия лидер на ДПС Ахмед Доган, известен със своята проердоганска позиция.

Да припомним, че в България – главно в южната част на страната близо до границата с Турция – според турски източници (2022–23 г.) отдавна живеят над 500 хиляди етнически турци, от които 85% са мюсюлмани. През последните десетилетия именно „турският проблем“ често действаше като катализатор за големи обществено-политически катаклизми в балканската страна и е малко вероятно Анкара да се откаже от такъв ефективен лост.

По време на обиколката си Фидан многократно подчерта силния ангажимент на Анкара за „изпълнение на разпоредбите на Конвенцията от Монтьрьо от 1936 г., регулиращи преминаването на кораби през турските проливи“. Поддържането на стабилността в Черно море „и предотвратяването на действия, които биха могли да го застрашат, са сред основните приоритети на Турция като страна, изпълняваща Конвенцията от Монтьрьо“.

По мнението на турската страна, „в София, Тирана и Букурещ се проведе всеобхватен обмен на мнения, преди всичко по въпросите на сигурността в Черноморския регион, които придобиха особено значение във връзка с конфликта в Украйна“.

Бяха обсъдени и „въпросите за развитие на сътрудничеството в областта на енергетиката, транспорта, инфраструктурата, търговията и инвестициите“. В частност, преговорите в София изиграха „важна роля в подготовката на срещата на Съвета за сътрудничество на високо равнище Турция-България, планирана като част от посещението на турския президент Реджеп Тайип Ердоган в България“ (ориентирано не по-късно от април 2024).

Съгласно наличната информация, на преговорите Турция и България са се договорили да увеличат до 2026–27 г. с 25–30% годишния капацитет на газовия интерконектор, свързан с Трансанадолския газопровод (TANAP), по който азербайджанският газ от каспийското находище Шах Дениз се изпомпва през Турция към Балканите и по-нататък през Албания и Гърция към юг Италия.

Конкретен документ за функционирането на системата Interconnector – TAP обаче не беше официално подписан. Освен това преговарящите правителствени делегации посетиха ЕндуроСат АД (български производител на аерокосмическа продукция по стандартите на НАТО) в София.

Предварително е договорено разработването на проект за участие на турски инвеститори в развитието на този комплекс. Освен

МЕХТЕРАН* НА 21 ВЕК: НОВ „ТУРСКИ МАРШ“ НА БАЛКАНИТЕ

За какво се договори външният министър Хакан Фидан в София, Букурещ и Тирана

това, според Меморандума за разбирателство за Air Policing при преминаване на границата, турската авиация получи правото да пресича границата с България и да прелита над нейната територия в случай на преследване. Такива споразумения се сключват на двустранна основа между членовете на НАТО с одобрението и препоръките на Брюксел.

Като цяло сегашното посещение на Х. Фидан в България, както отбелязват от турското външно министерство, „се превърна в доказателство за силата на стратегическите отношения между двете страни. „Това също така показва, че приятелски и съюзнически (което означава взаимно участие в НАТО. – Ред.) държави стават още по-близки една към друга пред предизвикателствата на международно ниво и в региона“.

Не по-малко значимо беше посещението на шефа на турското външно министерство в Румъния, където беше обявено предстоящото създаване на Съвет за стратегическо сътрудничество между двете страни.

Ръководителят на румънското външно министерство Луминита Одобеску отбелязва, че „Турция е основният търговски партньор на Румъния извън ЕС: взаимният търговски оборот през 2023 г. се очаква да надхвърли 10 милиарда долара“. А до 2025 г. тази цифра, според Х. Фидан, ще достигне 15 милиарда долара, особено след като днес „Румъния е най-големият търговски партньор на Турция на Балканите“.

Румънският министър се обяви „за обновяване на работата на Съвета за асоцииране между Европейския съюз и Турция“, отбелязвайки, че тя остава „най-важният кандидат“ за Букурещ за присъединяване към ЕС. Изразена е и подкрепа за „ускоряване на по-тясното партньорство между Турция и ЕС“, което е в пълно съответствие с политиката за засилване на политическия диалог между Анкара и Брюксел.

Приблизително същите оценки бяха направени по време на срещите на турския министър с премиера Марчел Чолаку и председателя на Сената Николае Чука, както и с представители на турския бизнес в Румъния и турската диаспора в тази страна, в началото на 20-те години наброяваща около 160 хиляди души.

Според някои информации на преговорите в Букурещ е бил обсъден и предварителен проект за тръбопроводно продължение на споменатия гръцко-българо-турски газопроводен хъб през Румъния до съседните ѝ държави-членки на ЕС: става дума за дългогодишния (1990 г.) Проект Набуко, иницииран от САЩ и Европейския съюз.

Идеята за хъба изглежда е одобрена, но все още не са обявени по-подробни детайли, включително източници на финансиране и параметри на възможна работа. В бъдеще се планира в този проект и в системата Interconnector-TAP да се включи газ от шелфа на гръцкия Крит и Южните Йонийски острови.

По отношение на преговорите в Албания, която е дългогодишен клиент на наследниците на Високата порта, турското външно министерство се оказа много лаконично: „Министърът на външните работи Хакан Фидан също се срещна с албанския президент Байрам Бегай и албанския премиер Еди Рама в Тирана. Страните потвърдиха взаимното си желание за укрепване на политическите и икономически отношения, като отчитат необходимостта от стабилно енергоснабдяване на Балканите и Европа като цяло“.

Междувременно в края на 2021 г. беше съобщено, че обемът на турските инвестиции в Албания надхвърля 3,3 милиарда долара; броят на гражданите на тази страна, заети в турски компании, е около 15 хиляди души, а търговският обем надхвърля 1,5 милиарда долара.

През януари 2021 г. в Анкара беше подпи-

сано двустранно споразумение „За стратегическо партньорство“, а в края на миналата година стана известно, че безпилотните самолети Bayraktar ще бъдат приети на въоръжение в албанската армия от 2024 г.

Както каза Е. Рама тогава: „...тези устройства са от особено значение за сигурността на Албания и НАТО като цяло.“ Някои чуждестранни експерти предполагат, че някои от турските БПЛА, пристигащи в Албания, може да бъдат реекспортирани в Косово или вече се реекспортират там (все още няма конкретно потвърждение или опровержение на това). Добавяме, че албанските покупки на турски БПЛА бяха съобщени още през декември 2022 г.

Фидан посети и строящата се, включително с турски средства, Голяма джамия в Тирана, която ще стане най-голямата на Балканите.

Гръцки и косовски медии съобщиха още през април 2020 г. и по-късно, че добре известните териториални противоречия между Турция и Гърция до голяма степен определят съвместната стратегия на Анкара и Тирана за косвено „изтласкване“ на гръцкото малцинство от южните райони на Албания.

Освен това, въпреки неотдавнашното затопляне на отношенията с Атина, Анкара преди това неофициално подкрепи претенциите на Тирана към гръцката Хамерия (северозападен Епир, съседен на Албания) и към редица гранични северни Йонийски острови.

Така дългогодишната плетеница от етно-териториални претенции и противоречия в тази част на Балканите едва ли ще бъде разрешена в обозримо бъдеще, колкото и силно да звучи мехтеран, припомнящ някогашното вековно османско владичество в региона.

*Мехтеран – прочут турски военен оркестър с традиционни инструменти и пищни средновековни облека.

Източник: Поглед инфо